

Een stijging tot 1,5 - 2 °C: waarom eigenlijk?

Tussen haakjes: men spreekt van een imperatieve beperking van de stijging tot 1,5 à 2 °C: waarom eigenlijk? Klimaatwetenschappers spreken over ‘feedback-mechanismen’ en ‘positieve terugkoppeling’ en ‘instabiliteit van de ijskappen’: wat neerkomt op een domino-effect. Een sneeuwbal effect. “Het UNFCCC stelde tijdens de klimaat-toppen in Kopenhagen (2009) en Cancun (2010) inderdaad deze drempelwaarde (2°C) voorop, omdat er voldoende indicaties zijn dat de terugkoppelingen bij een opwarming van 2°C volop gaan spelen. Daardoor zou de temperatuurstijging, zelfs zonder extra menselijke uitstoot van broeikasgassen, al snel tot 3°C oplopen. M.a.w., vanaf dan treden er allerhande systemen in werking die niet meer in de hand te houden zijn. De opwarming gaat dan steeds sneller en feller en het klimaat slaat dan pas echt op hol: wat de wetenschappers ‘the run away climate’ noemen.” zegt klimaatdeskundige Jill Peeters in ‘40 graden in de schaduw’.⁵⁹ Voorbij deze opwarming bestaat een onredelijk grote kans op een ‘op hol slaand klimaat’. We rijden dan recht op de afgrond af.

“Ik ben geen klimaatexpert” zegt John Lanchester, “maar ik begrijp van klimaatwetenschappers dat de laatste fasen van dit noodlottige proces vrij abrupt zouden kunnen verlopen. In ‘The Sun Also Rises’ van Ernest Hemingway krijgt iemand de vraag: ‘Hoe ben je bankroet gegaan?’ Het antwoord is: ‘Op twee manieren. Eerst geleidelijk, dan heel plots.’”⁶⁰

59 Peeters, J., Goeteyn, L. & Jacobson, C. (2014). *40 graden in de schaduw: over leven in een ander klimaat*. Tielt: Lannoo. p.188.

60 Humo (2019). Wie vandaag geboren wordt, zal grote delen van de planeet onbewoonbaar zien worden 09/04/2019 nr. 4101 p. 30

Een voorbeeld van zo een ‘positieve terugkoppeling’: minder zee-ijs aan de Noordpool geeft minder terugkaatsing van warmte, is meer donker zeewater die de ingestraalde warmte beter vasthoudt, wat het Noordpool-ijs sneller doet smelten, waardoor de ijsschap kleiner wordt, waardoor er nog sneller meer donker zeewater komt, etcetera. Het omvangrijke klimaatrapport van het IPCC, waarbij een analyse werd gemaakt van 9000 collegiaal getoetste wetenschappelijke artikels, stelde de grenzen. Men kan stellen dat het hier *niet* gaat over een compromis dat via een soort koehandel is bekomen – het is een wetenschappelijke limiet.

US withdrawal from the Paris Agreement

Het akkoord van Parijs trad met een ongeziene snelheid op 4 november 2016 in werking. Dat was 30 dagen nadat minstens 55 ondertekenaars, samen goed voor 55 procent van de totale uitstoot aan broeikasgassen, hadden geratificeerd. “To this date (02/05/2018), 176 Parties have ratified of 197 Parties to the Convention” (waaronder de VS – die gezamenlijk ca. 90 % van de wereld uitstoot CO₂ vertegenwoordigen).⁶¹

En dan kwam het grote nieuws: de petroleum- en de wapensector namen op 20 januari 2017 bij wijze van spreken het Witte Huis over.

“Op 1 juni 2017 kondigde de Amerikaanse president Donald Trump zijn intentie aan om de Verenigde Staten terug te trekken uit het Akkoord van Parijs, met de woorden: “Vanaf vandaag zullen de Verenigde Staten stoppen met de uitvoering van de niet-bindende

61 Zie: <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/status-of-ratification> Zie video: <https://www.youtube.com/watch?v=77VOw32n6bQ&list=PLLA2Gbk-WPFszXVU5Im1sQteE9aD0riHJq&index=48>

Akkoord van Parijs ... Dit omvat het beëindigen van de implementatie van de per land vastgestelde bijdrage”. “Op grond van artikel 28 van het Akkoord van Parijs kan een partij zich terugtrekken door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, welke kennisgeving alleen kan worden verstrekt “na drie jaar vanaf de datum waarop [het Akkoord van Parijs] in werking is getreden voor een van de partijen.” De intrekking wordt dan van kracht na verloop van één jaar vanaf de datum van ontvangst.

Het Akkoord van Parijs trad op 4 november 2016 in werking voor de VS. Vandaar was de vroegste datum waarop de VS een schriftelijke kennisgeving kon geven, drie jaar later, 4 november 2019, was, en de vroegste datum waarop de VS het Akkoord van Parijs kunnen verlaten, 4 november 2020, was. Tot die tijd blijven de VS verbonden partij van het Akkoord van Parijs en zijn ze krachtens het internationale recht verplicht de uitvoering ervan te respecteren. Totdat de VS zich wettelijk terugtrekt uit het Akkoord van Parijs, zullen de VS vermeld worden in de lijst van bekrachtigers.”⁶²

Dus, volgens het internationaal recht en de termen van het verdrag, kan de USA – in geval van opzeg – ten vroegste uit het verdrag stappen in november 2020. Het is ook onduidelijk of ze het werkelijk opgezegd hebben (2018). Ze hebben wel al hun intentie tot terugtrekking betekend. Ze hebben in elk geval het verdrag geratificeerd (03/09/2016). Men begrijpt dat de internationale gemeenschap “not amused” reageerde op het feit dat een ondertekening door de VS van een verdrag in feite waardeloos is. In reactie op de houding van Donald Trump suggereerde gewezen president Sarkozy om voor Amerika een CO₂ taks aan de grens te heffen, een invoertaks die onze eigen inspanningen compenseert.

62 Zie: <http://climateanalytics.org/briefings/ratification-tracker.html>

Paus Fransiscus merkte op: “De ‘afwijzing’ of vertraging bij het implementeren van mondiale afspraken over het milieu laat zien dat de politiek onderdanig is geworden aan een technologie en economie die winstbejag boven alles stelt. We moeten kritiek hebben op het gemak waarmee een gefundeerde wetenschappelijke opinie over de toestand van onze planeet buiten beschouwing wordt gelaten. Mensen kunnen zichzelf niet beschouwen als ‘eigenaars en meesters van de natuur’, gemachtigd om haar te plunderen zonder enige aandacht voor haar verborgen potentieel en eigen ontwikkelingswetten.”⁶³

63 Pullella, P. (2016). *Pope urges world leaders not to hobble climate change pact.* www.reuters.com.